

Collecció el Trebinell, 4

Els fets d'armes de Catalunya

Edicions Sidillà SL

La Bisbal d'Empordà 17100

info@edicionssidilla.cat

www.edicionssidilla.cat

© del text: Cinta Arasa

© Il·lustracions: Carles Arbat

© d'aquesta edició: Edicions Sidillà

Disseny: J. Pujadó

Correcció: Xavier Cortadellas

Primera edició: febrer 2022

Edicions Sidillà és soci protector d'Amics de la Bressola

L'edició d'aquest llibre ha obtingut una subvenció de la Diputació de Girona

Diputació de Girona

Aquest llibre s'ha imprès a la Impremta Pagès, d'Anglès (la Selva)

ISBN: 978-84-124306-3-9

Dipòsit legal: GI 68-2022

Tots els drets reservats. Si voleu fotocopiar parcialment aquest llibre, feu-ho legalment contactant amb CEDRO: 932720445 o cedrocat@cedro.org

Els fets d'armes de Catalunya

Text

Cinta Arasa

Il·lustracions

Carles Arbat

edicions
Sidillà

La Bisbal d'Empordà, 2022

Índex

6	Pròleg des del segle XXI
11	Pròleg des del segle XVII
13	Bernat Boades
15	El llibre dels fets d'armes de Catalunya
17	La reina Dido i el seu poble
19	L'Imperi Romà
22	La invasió de les tribus visigòtiques
25	Roderic, el culpable, el darrer rei dels visigots
30	La península Ibèrica
32	La reconquesta de la península Ibèrica
34	La reconquesta a Catalunya
38	El pare del llinatge dels comtes de Barcelona: Guifré el Pilós
41	Les quatre barres de sang. El naixement de Catalunya
45	Llegenda de Soler de Vilardell
49	Primera conquesta de les Mallorques
53	Aragó s'uneix a Catalunya

58	La conquesta de Tortosa
61	La conquesta de Lleida
66	Jaume I, el Conqueridor
73	El rei en Pere, comte de Barcelona i rei de València i Aragó, dit Pere dels francesos
82	Alfons, el Franc i Jaume II, el Justicier, fills del rei en Pere
86	Sardenya, la catalana
87	Pere III, el Cerimoniós
91	Joan I, fill de Pere III, esdevé rei
95	Martí, germà del rei Joan, és proclamat rei
99	El pitjor dels mals auguris: cau la torre Gironella
101	Els pretendents de la corona catalanoaragonesa
105	Ferran d'Antequera, comte de Barcelona i rei d'Aragó. Les llibertats de Catalunya en perill
108	Abans d'acabar
109	Nota final

Sardenya, la catalana

Un dels fills del rei Jaume, Alfons, va participar amb el seu pare en la campanya per conquerir Sardenya. Era molt jove, però molt valent. A més, en la lluita va fer servir l'espasa de Sant Martí, que havia pertangut a Soler de Vilardell i amb la qual havia matat la fera ferotge que tenia esporuguit tot Sant Celoni i les contrades del voltant. Després d'aquelles batalles l'illa de Sardenya va passar a ser catalana encara que la població era sarda.

En morir el rei Jaume el seu fill Alfons el va succeir. Alfons es va casar unes quantes vegades, primer amb una dama catalana que es va morir molt jove i sense fills, i després amb la neboda d'aquesta, que es deia Teresa. D'aquesta va tenir dos fills, i el primer va enverinar el segon. Morta Teresa, el rei es va tornar a casar, aquest cop amb Elionor, filla del rei de Castella. Aquesta reina tenia molta enveja dels fills que el rei havia tingut abans de ser el seu marit, i va conspirar sempre contra ells. A més, des que es va casar amb ella, el rei va estar malalt per sempre més, i es va morir quan només tenia trenta-set anys. No van ser pocs els que van sospitar que la reina Elionor estava darrere de la malaltia i mort del seu marit però això no se sabrà mai. En tot cas, l'odi dins de la família continuava fent estralls.

Pere III, el Cerimoniós

Un cop mort el rei Alfons, el seu fill Pere el va succeir.

Pere III va néixer setmesó i no se sap si va ser per això, però mai va créixer gaire. Diuen que, encara que escoltava els seus assessors, mai no els feia cas, i sempre actuava com li semblava millor. Tampoc no se sap si va ser per això, però va matar tots els seus germans sense sentir pena.

El seu caràcter li va portar molts problemes. El primer ja va ser molt greu, perquè no va voler prometre les lleis de Catalunya i els catalans s'hi van enfadar com ningú no recorda que s'haguessin enfadat amb cap altre rei. Poc més tard van ser els sards els que van prendre les armes contra ell i encara, al mateix temps, va haver d'enfrontar-se al rei de Castella, que el reptava sense parar. No havia acabat de fer batalles amb el rei de Castella que valencians i aragonesos es van unir per fer-lo fora dels seus regnes i sort en va tenir que els catalans del Principat de Catalunya, encara que estaven ressentits amb ell, el van defensar perquè el regne de València i el d'Aragó continuessin units al comtat de Barcelona.

També el rei de les Illes Balears, que havia recuperat l'illa, se li va rebel·lar. Ara bé, ell no estava disposat a deixar-se trepitjar i, després d'unes quantes batalles,

li va prendre totes les terres, incloent el Rosselló i el Conflent, que van passar a pertànyer una altra vegada als comtes de Barcelona.

La veritat és que, al llarg de la seva vida, el rei Pere el Cerimoniós va sufocar moltes revoltes i va tenir molts enemics. Potser els genovesos van ser els seus pitjors enemics, i es van aliar amb els sards per debilitar-lo, però no ho van aconseguir. Com sabeu, l'enemistat entre genovesos i catalans ja venia de lluny. Al final, per acabar de soca-rel amb les rebel·lions sardes, va fer-ne fora gairebé tota la població i hi va instal·lar famílies catalanes, tantes, que es diu que s'hi sentia un català com el de Catalunya, i la ciutat de l'Alguer l'anomenen encara avui Barceloneta i hi parlen català.

Ara bé, potser la guerra més gran que va fer el rei en Pere va ser contra el rei de Castella, que es deia Pere com ell. Aquell Pere era un dels reis més cruels que han existit mai, i això que, a la història, de reis cruels n'hi ha hagut un bon grapat. També és cert que hi havia qui deia que aquell rei castellà mai hauria hagut de ser rei, perquè sembla que, sent nadó, l'havien canviat de bressol amb el príncep hereu autèntic, i no tenia sang reial, però aquesta és una altra cosa que serà per sempre més un misteri sense resoldre.

Aquest rei castellà, malvat de cap a peus, va atacar moltes vegades les terres catalanes. Com si fos un pirata, hi entrava en ràtzies i les seves tropes mataben, destruïen i robaven pobles i ciutats catalanes. Cada cop, però, les tropes catalanes feien fora l'exèrcit invasor castellà de la nostra terra. Hi va haver moltes i moltes batalles.

Cansat d'haver de batallar sempre contra aquell invasor rei castellà, el rei català va parlar amb Enric, un mig germà que tenia el rei Pere de Castella amb qui no es parlava, perquè havia fet matar la seva mare, una noble dama que es deia Elionor.

El rei català va fer un pacte amb Enric i tots dos es van prometre ajuda mútua contra el rei Pere de Castella. En sentir-ho, aquell va córrer a demanar ajuda al rei d'Anglaterra, però no li va servir de res. Diuen que va morir de la ferida d'un ganivet que el seu propi germà Enric li va clavar al cor. No es recorda que ningú el plorés gaire.

Mentre, a Catalunya, les trifulgues de palau no s'havien acabat, ni de bon tros. Pere III s'havia quedat vidu i es va voler casar amb Sibilla, una jove que no tenia sang reial. Quan ho va saber el fill gran del rei Pere, que es deia Joan, es va enfadar cosa de no dir. Tenia por que aquella reina li prengués el tron. No se sap quantes discussions hi va haver entre pare i fill per aquella raó. Sembla que hi va haver tantes i tantes trencadisses de plats i gots durant els atacs de ràbia de Joan, que es diu que encara es troben bocins de vidre sota les catifes del palau. De tota manera, la reina Sibilla mai no va tenir cap intenció de prendre el tron al príncep Joan, i donava molt bons consells al seu marit.